

Fælles fritidspædagogisk vision i Aarhus Kommune

Fritidspædagogikkens bidrag til det gode børne- og ungeliv i Aarhus Kommune

Fritidspædagogikken er et vigtigt og værdifuldt bidrag til det gode børne- og ungeliv i Aarhus!

Vores fælles fritidspædagogiske vision fremmer fritidstilbud, hvor alle børn og unge

- deltager i udviklende, mangfoldige og forpligtende fællesskaber med andre børn og unge
- er aktive medskabere af deres fritid og får mod og støtte til at være aktører i eget liv
- får passende støtte fra engagerede og nærværende voksne
- motiveres til fysisk bevægelse og aktivitet
- bliver mødt med et helhedssyn med fokus på mening og sammenhæng
- igennem leg og ved at øve sig udvikler sig og bliver i stand til at mestre eget liv
- bliver til nogen og til noget.

Aarhus Byråd har i børne- og ungepolitikken sat rammerne og kursen for, hvordan bysamfundet skal arbejde for det gode børne- og ungeliv. Den fælles fritidspædagogiske vision for SFO-området og UngiAarhus sætter retningen for det samlede fritidspædagogiske felt i Børn og Unge i Aarhus Kommune.

Livet som barn og ung er fyldt med mange udfordrende og afgørende spørgsmål: hvem er jeg, hvem kan jeg blive, og hvad skal og kan jeg? Forældre spørger sig selv: hvordan støtter jeg mit barn i denne proces?

Rejsen fra at være barn til at være ung, der er på vej til at blive voksen, giver masser af udfordringer, men også et hav af muligheder!

En del af livet foregår hjemme, i daginstitutionen eller i skolen, men en stor og lige så væsentlig del af det gode børne- og ungeliv udspiller sig i fritiden – som byens SFO'er, fritids- og ungdomsklubber, pædagogisk ledede legepladser samt ungdomsskoler er en central del af.

Det, vi gør som kommune, når det gælder børn og unges fritid, skal være et spejl af det, der optager børnene og de unge sammen og hver for sig – og som er relevant for dem lige der, hvor de er i deres liv. En central del af arbejdet i det fritidspædagogiske felt går derfor ud på, at børnene og de unge gør sig erfaringer med at deltage i forpligtende og skabende fællesskaber på tværs.

Fritidspædagogikken understøtter børn og unges deltagelse i fysisk og mentalt sunde fællesskaber ved at have alsidighed i de fysiske aktiviteter og samarbejde med relevante aktører herom. Herved motiveres børn og unge til at udvikle interesse for fysisk bevægelse og aktivitet og får de bedste muligheder for at pleje og udfolde denne igennem livet.

Fritidspædagogikken har altid fokus på børnenes og de unges egne ønsker og behov. Fritidslivet er noget, man vælger at være en del af. Fritidspædagogikken har samtidig blik for at give børnenes og de unges fritid et indhold, som de ikke vidste, de havde brug for.

Fritidspædagogikken er et vigtigt bidrag til det gode børne- og ungdomsliv, fordi man her har et selvstændigt perspektiv på barnets og den unges trivsel og udvikling. Det, børnene og de unge gør og udretter, når de er i SFO'en, i klubben, på den pædagogisk ledede legeplads, og når de er aktive på ungdomsskolehold, giver dem blik for medbestemmelse og selvbestemmelse – og adgang til at deltage i fællesskaber uanset livsvilkår og eventuelle særlige behov. I fritiden kan alle være med.

Fritidspædagogikken har på den måde en selvstændig værdi og understøtter helheds-synet på det enkelte barns og den enkelte unges udvikling og dannelse.

Det gode børneliv – sådan bidrager SFO

I skolens samlede virksomhed bidrager SFO'en med en fritidspædagogisk vinkel. Hverken undervisning eller fritid kan stå alene i forhold til at sikre, at alle børn bliver til *nogen* og til *noget*.

Gennem frivillig deltagelse får barnet mulighed for i samspil med andre at **blive til** som selvstændigt individ – i en pædagogisk kontekst med passende grad af rammesætning. Barnet støttes i at prøve sig selv af inden for trygge rammer og at følge sin nysgerrighed og udforske eksisterende og nye interesser. Fordi tiden i SFO'en dækker over børnenes frie tid i en pædagogisk kontekst, er selvbestemmelse og medbestemmelse betydningsfulde elementer. Børnene kan vælge til og fra, og de skal støttes i at foretage reflekterede valg om aktiv deltagelse i både meningsfulde aktiviteter og stærke fællesskaber.

I SFO'en arbejdes der målrettet med at skabe rammer for **fællesskaber**, så alle børn har mulighed for at opleve deltagelsesmuligheder og at høre til. I de gode, legende fællesskaber får børnene erfaringer med at bidrage til deres egen og til andres trivsel. De tager ansvar, de tilpasser sig, og de øver sig i at gå på kompromis – uden at gå på kompromis med sig selv. I folkeskolen, og dermed i SFO'en, gives børnene en helt særlig mulighed for at indgå i mangfoldige fællesskaber, der ikke lader sig begrænse af social baggrund, køn og etnicitet.

SFO'en er desuden ramme for børnenes **demokratiske dannelse**, hvor de får mulighed for at opøve erfaringer med at lade deres stemme blive hørt, at tage initiativ til aktiviteter og at opleve, at børnene bekræftes i, at netop deres mening betyder noget. I den konkrete kontekst opnår børnene i SFO'ens pædagogiske aktiviteter lokalt udsyn, hvilket danner det vigtige fundament for senere at opnå et mere globalt udsyn – som medborgere i et demokratisk samfund og som aktive deltagere i samfundet gennem fx sports- og foreningsliv.

Det enkelte barns trivsel og udvikling, de gode fællesskaber og den demokratiske dannelse er pejlemærker for det pædagogiske arbejde i SFO'en. Vejen hertil er belagt med samvær, leg og aktiviteter, både børneinitierede og voksenorganiserede, hele tiden med vægt på at skabe mening hos barnet. Fællesskaberne opstår omkring et fælles udgangspunkt, et fælles tredje – en vild eller fantasifuld leg, et kreativt projekt eller et selvopfundet spil. SFO'en giver dermed andre oplevelser og muligheder for mestring end skolens undervisning.

Legen er et bærende element i SFO'en. Legen rummer både bevægelse, initiativ, fantasi, kreativitet, invitation, forhandling og grænsesætning. Her lærer børnene sociale koder og normer for samvær. Tid og rum tilpasses ud fra en pædagogisk intention om at skabe mulighed for børnenes leg, der både skal have plads til at opstå på børnenes initiativ og at blive hjulpet på vej af den voksne. I SFO'ens kontekst er legen fri inden for en pædagogisk rammesætning, sådan at legen overlades til børnene i det omfang, at den voksne tager initiativ, leger med, mægler eller holder sig udenfor ud fra en pædagogisk vurdering.

De planlagte aktiviteter tilbyder børnene et fællesskab i en pædagogisk ramme, hvor de får mulighed for at udfolde sig selv og sammen med andre opleve mestring inden for en interesse. Børnene introduceres til en lang række forskellige aktiviteter, som udvider deres horisont og lader dem stifte bekendtskab med andre sider af verden, end de kendte i forvejen – gennem fx naturoplevelser, kreative og æstetiske produktioner og fysiske udfoldelser. Interessesfællesskabet og aktiviteterne har en værdi i sig selv for børnene, hvor de får lov at lade sig opsluge. Og gennem den pædagogiske planlægning og justering arbejdes der sideløbende med udviklingen af det enkelte barn, fællesskabet og dannelsen.

Sammen med skolens lærere, dagtilbud, forældre, fritids- og foreningsliv bidrager SFO'en til at skabe sammenhæng og mening i barnets liv, så det enkelte barn støttes i sin tilblivelsesproces og bliver i stand til mestre sit eget liv og træffe gode beslutninger. Udgangspunktet er en fælles interesse i barnets bedste og et helhedssyn på barnet. SFO'en spiller dermed en vigtig rolle i forhold til at give alle børn mulighed for at udvikle sig til robuste, livsduelige og kreative børn, der trives og bliver så dygtige, som de kan.

Det pædagogiske arbejde i SFO'en tilrettelægges på grundlag af stærk faglighed kombineret med indsamlede data fra den pædagogiske praksis. Der arbejdes målrettet med relationer i forhold til alle børn. Videndeling og refleksion sker systematisk med øje for trivsel, læring og udvikling hos det enkelte barn og børnegruppen som sådan.

